

Páskándi kérdés-kacaja

Kinek a jánya vót apád?

Rátaláltam hajdani, vinilin (?) borítójú vastag füzetemre, útjaimon szívesen vásároltam ilyesféle emlékeket, s benne egy *zseniális*, Páskándi Géza tollából származó paródiára. Jóllehet a vers a kiszemelt áldozat, Gellért Sándor módorában íródott, fullánkosságát tekintve valódi Páskándi-mű.

A költőként ma már kevésbé ismert Gellért (aki a híres Sára Sándor-film-ben a doni harcok egyik hiteles földézője volt) ebben a groteszk versezetben valósággal megdicsőült. Az ő felleg-romantikás, balladai nyelvét – „Zsándár-tollasan jó / amarról egy felhő. / Zúg a betyár-romantikás / mikolai erdő” (*Tornácküszöbön*) – nála talán csak Páskándi *tudta* jobban. Az abszurdoidokon edződött, ám a magyar nyelv és a magyar vers minden csínját-bínját mesteri fokon ismerő, a csűr-csavarásban is igencsak jeleskedő poéta.

A *Kinek a jánya vót apád?* című Gellért-paródia hogyan került füzetembe? 1967 októberében Palocsay Zsiga költő barátom felesége, Fazakas Csilla (férjével már jó ideje leveleztem) meghívott Kolozsvárra – úgymond én leszek a születésnap megglepetés – „Zsiga bát” ünnepelni. Titokban meg is érkeztem november 2-án hajnalban. Szilágyi Pista várt az állomáson – magázódva köszöntöttük egymást –, akinek feladata volt a Şincai 7. alatti ház vendégszobájába elkísérni. (Egyébként Szilágyi volt az első romániai magyar író, akivel személyesen találkoztam.)

A vendégszoba valójában könyvesház volt, mennyezetig húzódó polcokkal. És rengeteg Nagy Imre- s Páll Lajos-festménnyel, valamint számtalan bokállal. Mindezt látván szemem-szám tátva maradt, s bármennyire is fáradt voltam a vonatozástól, reggelig nézgelődtem és olvastam.

Reggel betoppant Csilla, csak úgy pizsamásan karon fogott, és bevitt Zsigához. Aki előbbben valamely „ismeretlen unokatestvérnek” nézett, s amikor kiderült, ki is vagyok, magához ölelt, s csak ennyit mondott: Isten hozott!

Aznap este volt a „nemzetközi” születésnap buli, ahol találkozhattam az erdélyi irodalom, főleg kolozsvári illetőségű krémjével. A sok baráti köszöntő között elhangzott Páskándi Géza Palocsay-paródiája is. Még most is előttem az a viharos röhej, ami a *Hím nyuszt a nő nyestnek* fölolvadását kísérte: „Sz: agg mén házba / küldött a Fond / fejtsek --- szót, bolszot, paplikát, / – van mindnek szava-borsza – / »G, g, g« / Szóból élt a Zembel...”

Páskánditól azon nyomban elkértem a verset, hogy lemásolhassam a füzetembe. A négy-öt napos otlétem alatt vele is, a hirtelen kapott író barátokkal-ismerősökkel is többször összefutottam.

Egyik alkalommal Gézával az irodalmi találkozóhelynek tartott Kola bárban diskuráltam. S minthogy a korábban keletkezett Gellért-paródiájáról már itthon is sokat hallottam, megkértem, hogy *kedvencemet* írja be – emlék gyanánt – jegyzőfüzetembe. Golyóstolla örömmel siklott a papíron.

Mindennek immár harmincnyolc éve.

Páskándi, megemészthetetlen fájdalom, évtizede halott, és Palocsay Zsiga is már jó pár éve a föld alá költözött. Gellért Sándor úgyszintén.

Ha – nem számolva a föld alatti járatokkal – hangosan a fülükbe ordítanék: *Kinek a jánya vót apád?*, meghallanák-e az életelixírnél erősebb, még a holtban is nevetést kiváltó – föltámasztó – tudakolódzást?

Szakolczay Lajos

Sellit-
páskándi Kinek a jánya vót apád?

Hallod-e te kisvörös Vivap,
Megráldtál itt a világ,
Nem olyan már, mint vót régen
Öreganyám idejében.

Bé a nagyanyám pendelje,
Magoss a háznak teteje,
Se magasabb ez a világ,
Övif. neki kisvörös Vivap.

És andén-tollal nem bonyolnak,
Miképpen már ki nem tolnak,
Berevdi buszopánja
Há a cicomás világba.

Berevdi buszopánja,
Te vagy Zsiga bátyám jánya,
hét is vótél ilyen napot,
Tédenen már nem lovagolsz

Nem lovagok a térdemen,
 Pértseu meg a brelem,
 Az legyen a táltos-lovad,
 Te Petrócsi hídósiá!

Kappka-magít-dér a nemed,
 Nem tudom leírni neked,
 Nem vagyok én hadharisgán,
 Nem vagyok fröhösön István.

Ó vót jányod, a bajusza
 Nem írók aluát alusza,
 Nem vót talpas, nem vót bíró,
 De a nagy pusztába író!

Nagy író vót a pusztába,
 Kifia vót apád jánya,
 Ne is mond meg kifia vót,
 Lehet, hogy frics Regina vót.

Olyan volt az öccsöm pája,
 Fogtam lett a babája,
 Olyan volt a labasza
 Elvélompadott borába,

Szelahámpor- bízott egyet
 Páristak hánytak keresztet.
 Páristak hánytak keresztet,
 Öreganyám lába renket,

Ő volt nekem bűcs Regina,
 Kinek öngyökje volt ina.

Most is hívaj, beferezem,
 Útél man a veresmen
 Ha nem útél, új fel rája
 S héhajtand az új világba!
 Páris 2012